

سرشناسه:	داودی، محمد، Davudî, Muhammed
عنوان قراردادی:	سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع). ترکی.
عنوان و نام پدیدآور:	Peygamber ve Ehl-i Beyt'in Eğitimsel Siyeri / Muhammed Davudî; Çeviri Nurcan Altun
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۳: ۲۰۱۴م.
مشخصات ظاهری:	۲۰۶ص.
فروست اصلی:	مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۸۲پ/۱۵۵/۱۳۹۳
فروست فرعی:	نمایندگی ترکیه ۸
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۹۱۲-۰
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت:	ترکی.
موضوع:	محمد ﷺ، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت — ۱۱ق. — دیدگاه درباره تربیت خانوادگی
موضوع:	Muhammad, Prophet -- Views on domestic education
موضوع:	اسلام و آموزش و پرورش
موضوع:	تربیت خانوادگی — جنبه‌های مذهبی — اسلام
شناسه افزوده:	آلتون، نورجان، ۱۹۷۷ - م.
شناسه افزوده:	Altun, Nurcan
شناسه افزوده:	جامعة المصطفی ﷺ العالمية، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University/Almustafa International Translation and Publication center
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۳ ۴۹۵۱ ۹۰۴۸۷ح/۱۸/۲۳۰ BP
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۴۸۳۷
شماره کتابشناسی ملی:	۳۶۰۱۶۸۲

Peygamber ve Ehl-i Beyt'in
Üçüncü Cilt: **Ahlâkî Eğitim**

Dr. Muhammed Davudî

**Çeviri
Nurcan Altun**

Uluslararası El-Mustafa (s.a.a)
Tercüme Ve Yayın Merkezi

Peygamber ve Ehl-i Beyt'in Eğitimsel Siyeri

Yazar: Dr. Muhammed Davudî

Çeviri: Nurcan Altun

Baskı tarihi: 2014

Yayın: Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi

Baskı: Narencistan - Tehran

Tiraj: 300

ISBN: 978-964-195-911-3

سيره تربیتی پیامبر و اهل بیت جلد ۳ (تربیت فرزند)

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

تیراژ: ۳۰۰

زبان: ترکی استانبولی

چاپ: نارنجستان

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

نویسنده: محمد داودی

مترجم: نورجان آلتون

چاپ اول: ۲۰۱۴ / ۱۳۹۳ ش / ۴۳۵ ق

© Kıtabın bütün hakları yayıncıya aittir.

- IRAN, Tehran, İnkılab Cad. Vesali Şirazi ve Kudüs caddesi arasında, Osku sok. No: 1003.
Tel: +98 21 66978920
- IRAN, Qom, Şehitler Meydanı Hüccetiye Cad. Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi.
Tel: +98 25 37839305-9
- IRAN, Qom, Muhammed Emin Bulvarı Salarya yol ayrımı Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Satış Ve Basın Bürosu. Tel: +98 25 32133106 fax: +98 325 2133146

www.pub.miu.ac.ir

miup@pub.miu.ac.ir

Bu eserin hazırlanmasında katkıda bulunanlardan teşekkür ederiz.

İçindekiler

› Başlarken.....	9
› Önsöz.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

Külliyyat

Lügat.....	21
<i>Ahlâk</i>	21
<i>Ahlâk İlmi</i>	21
<i>Ahlâkî Eğitim</i>	23
<i>Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) Eğitimsel Siyeri</i>	24
<i>Ahlâkî Eğitimin Sınırları ve Edep Öğretimiyle İlişkisi</i>	29
<i>Ahlâkî Eğitimin Diğer İlimlerle İlişkisi</i>	32
<i>Ahlâkî Eğitimin Tarihçesi</i>	32
<i>Kitabın Konusuna Genel Bir Bakış</i>	33

İKİNCİ BÖLÜM

Ahlâkî Eğitimle İlgili Görüş, Düşünce ve Yönelişlere Bir Bakış

Ahlâkî Eğitimle İlgili Görüş ve Düşünceler.....	37
<i>Ahlâkî Eğitimle İlgili Bazı Eski Yunan Düşünürlerin Görüşleri</i>	37
<i>Sokrat ve Eflatun'a Göre Ahlâkî Eğitim</i>	37
<i>Aristo'ya Göre Ahlâkî Eğitim</i>	40
<i>Bazı Müslüman Düşünürlere Göre Ahlâkî Eğitim</i>	42

<i>Hâce Nâsiruddîn Tûsî'ye Göre Ahlâkî Eğitim</i>	42
<i>Ebu Hamit Gazalî'ye Göre Ahlâkî Eğitim</i>	47
<i>Ahlâkî Eğitimle İlgili Bazı Batılı Çağdaş Psikologların Görüşü</i>	51
<i>Piaget'ye Göre Ahlâkî Eğitim</i>	51
<i>Kohlberg'e Göre Ahlâkî Eğitim</i>	54
<i>Turiel'e Göre Ahlâkî Eğitim</i>	58
<i>Gillikan'a Göre Ahlâkî Eğitim</i>	59
<i>Ahlâkî Eğitimle İlgili Yaklaşımlar</i>	59
<i>Batılı Düşünürlerin Ahlâkî Eğitim Yaklaşımları</i>	59
<i>Ahlâkî Eğitim Yaklaşımlarının Sınıflandırılması</i>	63
<i>Ahlâkî Eğitim Yaklaşımlarının İncelenmesi Ve Eleştirilmesi</i>	65
<i>Ahlâk Yaklaşımları</i>	65
<i>Ahlâkî Eğitim Yaklaşımları</i>	70
<i>Müslüman Düşünürlerin Ahlâkî Eğitim Yaklaşımları</i>	75

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) Siyerinde Ahlâkî Eğitimin Hedefi

<i>Hedefin Anlamı</i>	81
<i>Hedef Belirleme Zarureti</i>	81
<i>Siyerde Ahlâkî Eğitimin Hedefi</i>	82
<i>1- Erdemlerin Eğitimi ve Aşağılıkların Ortadan Kaldırılması (Ahlâkî değerlere Amelde Bağlı Kalma Gücünün Eğitilmesi)</i>	82
<i>2- Ahlâkî Anlayış ve Akıl Etme Eğitimi</i>	84
<i>Özet</i>	90

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) Siyerinde Ahlâkî Eğitim Esasları ve Temelleri

<i>Temel ve Esas Kavramları</i>	93
<i>İlk Temel: Ahlâk ve Dinin İç İçe Oluşu</i>	94
<i>İkinci Temel: Amelin Salih Olması ve Âmilin İsteklendirmesi</i>	97
<i>Üçüncü Temel: Aklın ve Vahyin Birbirini Tamamlayıcı Olması</i>	100

<i>Dördüncü Temel: Ahlâkî Erdem ve Esasın İç İçe Oluşu</i>	103
<i>Beşinci Temel: Ahlâkın Mertebelerinin Olması</i>	108
Ahlâk Mertebeleri ve Derecelerinin Sayısı.....	108
Ahlâk Dereceleri ve Mertebelerinin Sırası	115
<i>Altıncı Temel: Akıl ve Cehalet Ordularının Bitmeyen Kavgası</i>	119
Özet	121

BEŞİNCİ BÖLÜM

Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) Siyerinde Ahlâkî Eğitim Yöntemleri

1- Ortam Hazırlayan Yöntemler.....	127
a) Öğrencinin Bozuk Çevrelerden Kaçınması	127
b) Kötü Huy Sahipleriyle Görüşmekten Kaçınmak.....	129
c) Toplumda Ahlâkî Atmosferin Oluşturulması	130
d) Muhabbet ve İhsan.....	131
2- Ahlâkî Basiret ve Bilinç Eğitimi Yöntemleri	133
a) Öğrenciyi Ahlâkî Öğretilerle Aşına Kılma Yöntemleri	134
3- Beğenilen Ahlâkî Adetlerin ve Yönelişlerin Eğitimi Yöntemleri....	147
a) Terğib (İsteklendirme) ve Terhib (Korkutma).....	147
b) İmani Sebeplerin Uyandırılması	149
c) Örnek Sunulması	150
d) Beğenilen Davranışların Nefse Tavsiye Edilmesi ve Yüklenmesi.....	151
e) Erdemleri Emretmek ve Alçaklıklardan Alıkoymak	152
4- Kötü Huyları Islah Etme Yöntemleri	157
a) Görmezden Gelmek.....	157
b) Uyarmak	158
c) Mükâfat Sözü Vermek.....	159
d) Sert Davranma	160
e) Toplumsal Baskı Oluşturmak	161
Özet	162
› Kaynaklar	163

Başlarken

A iç şüphesiz Allah katındaki en önemli ve en yüce merteye bir kulun ilim öğrenmesi, öğrendiklerini bizzat kendisinin pratiğe dökmesi ve sonrasında tertemiz yeni nesiller yetiştirmesidir. Zira ilim, peygamberlerin mirasıdır. Bu hususta masumlardan birbirinden anlamlı ve güzel hadisler nakledilmektedir:

“Kim ilim elde edeceği bir yola girerse Allah da ona cennete giden yolu kolaylaştırır. Melekler ilim talibinin üzerine -yaptığı şeyden hoşnut olduklarından dolayı- kanatlarını gererler. Âlime gökte ve yerde olanlar hatta sudaki balıklar istigfar getirip onun için Allah'tan bağışlama dilerler. Âlimin âbide olan üstünlüğü dolunayın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Şüphesiz âlimler peygamberlerin vârisleridir. Muhakkak ki peygamberler, ne bir dinar ne de bir dirhem miras bırakmazlar. Ama onlar ancak ilmi miras bırakırlar. Kim de ilmi alırsa, mirastan büyük bir pay almış olur. ”

Eğitmenlik mesleği peygamberlerin ve masum imamların mesleğidir. Peygamberler fitratı üzere kala bilenleri, kendisine elini uzatanları, hakka susamışları eğitmek ve bir o kadar da sapkınlığa, dalalete, bataklığa düşmüş insanlığı kurtarıp yaratıcısına kul olmalarını hatırlatmak ve Rablerini tanımaları için Yüce Allah tarafından tebliğ vazifesiyle görevlendirilen hidayet önderleridir.

Allah Resulü (s.a.a) eğitimde kolaylaştırıcı metotlar takip etmeyi, sabrı ve tahammülü teşvik ve tavsiye etmiş; öfkeye ve şiddete yer verilmemesini istemiştir. Nitekim bir sözünde: 'Öğretin, kolaylaştırın, zorlaştırmayın, öfkelendiğiniz zaman susun!' demiş ve 'öfkelendiğiniz zaman susun!' Sözüünü üç defa tekrar etmiştir.

Haddizatında her insan potansiyel olarak eşrefi mahlûkattır. İnsanın üstün bir varlık olarak, bu âlemde var olması onun için büyük bir değerdir. Bu değer insandan insana, (adeta) bir ucu negatif sonsuza, diğer ucu pozitif sonsuza doğru uzayıp gitmektedir. Bu uzantıda insanın yerini belirleyen yegâne olgu ise aldığı eğitimle kazandığı birikimdir. İyi bir eğitimden geçen meleklerin önünde secdeye kapandığı Adem de olabilir yahut aksine iyi eğitiminden geçmeyen, kendisini yetiştirmeyen esfele safilin de olabilir.

Var olduğumuzun farkında bulunsak da bulunmasak da, var olduğumuz andan itibaren ruhumuza, hayalimize, gönlümüze, aklımıza akan her şey eğitimin bir parçası olarak bize ulaşmaktadır. Bizler insan olmamız hasebiyle iç dünyamızda taşıdığımız duyguların tamamı eğitilmekte, aklımız; bilimsel verilerin hayretengiz sonuçlarıyla büyülenmekte, kalbimiz; gerek bu bulgular, gerekse başka duygularla evrendeki olayların Yaratıcısına aşk ve muhabbetle bağlanmakta, ruhumuz; bu bağlantıdan terennüm eden dua ve zikirlerle doymaktadır.

Günümüzde eğitimin ne kadar önemli olduğuna dair bilinç düzeyi eskiye nazaran daha yüksektir ancak Müslümanlar, modern çağın karmaşası ve bilgi kirliliği içerisinde neyi kendilerine örnek alacaklarını şaşırılmış vaziyettedirler. Belki birçok hadis kaynağına ulaşabilmekte ama eğitimle ilgili spesifik bir kaynağa ulaşamamaktadırlar.

Dolayısıyla eğitimin önemini bilmek ve bunu uygulamaya çalışmak kadar, hangi metodun uygulanması gerektiği ve neyin nasıl yapılması gerektiği de çok önemlidir. Kimi zaman doğru zannedilen metotların aslında eğitilenin

ruhunda telafi edilemez büyük yaralar açtığı hepimizin malumudur.

Bu yüzden insanoglu her konuda olduğu gibi eğitim konusunda da ilahi öğretilere muhtaç, masumların yol göstermelerine gereksinim duy-maktadır. Lakin Kuran ayetlerinden, masumlardan ve ilahi saadet yolunun öğretmenleri tarafından bildirilenler dağınmık vaziyettedir.

Hamdolsun alanında uzman çok kıymetli araştırmacılarımız bu ayet ve hadisleri bir araya toplayarak, mantıklı bir düzenle sıralayarak ve pozitif bilimlerin de deneyimlerinden yararlanarak bizlere çok kıymetli üç ciltlik bu eseri sunmuşlardır.

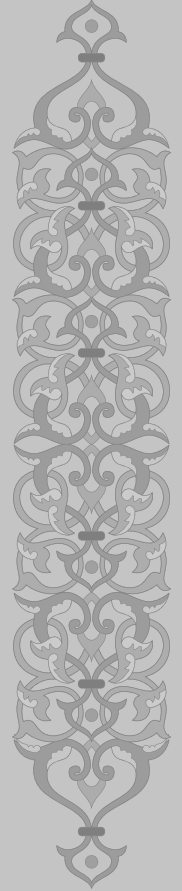
Peygamber ve Ehl-i Beyt'in Eğitimsel Siyeri ana başlıklı bu serinin 1. cildi Evlat Eğitimi, 2. cildi Dinî Eğitim ve 3. cildi Ahlâkî Eğitim'dir.

Bu kitaplar eğitim bilimleri ve ilahiyat öğrenimi gören lisans ve lisansüstü öğrencileri için kaynak kitap unvanıyla hazırlanmıştır. Üniversite camiasının dışında konuya ilgi duyan başkalarının da bu seriden faydalanacağını umuyoruz.

Değerli üstatlardan ve görüş sahiplerinden bizimle işbirliği yaparak, bize yol göstermeleri ve önerilerde bulunarak bu eserin geliştirilmesi ve toplumun ihtiyacı olan konularda başka eserlerin hazırlanması hususunda yayınevimize yardımcı olmalarını rica ediyoruz.

Son olarak el-Mustafa Üniversitesi Türkiye Temsilciliği bilim kuru-lundaki sayın üyelerine ve bu eserin tamamlanmasında ve tüm hazırlık-larda pay sahibi olan değerli dostlara, özellikle de değerli yazarlara, başarılı çevirisiyle Nurcan Altun, kitabın tashih ve redaktesiyle büyük desteğini aldığımız Dr. Fazıl Ağış ve editörümüz Yusuf Tazegün'e çabaları için takdir ve teşekkürlerimizi sunmayı borç biliyoruz.

el-Mustafa Üniversitesi Türkiye Temsilciliği
el-Mustafa Yayınları

Önsöz

Elinizdeki kitap “Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in (a.s) Eğitimsel Siyeri” serisinin üçüncü cildir. İlk cilt “Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in (a.s) Eğitimsel Siyeri: Evlat Eğitimi” adıyla 2001 yılında, ikinci cilt “Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in (a.s) Eğitimsel Siyeri: Dinî Eğitim” adıyla 2004 yılında, dördüncü cilt ise “Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in (a.s) Eğitimsel Siyeri: Dinî Öğretime Bir Bakış” unvanıyla 2005 yılında basılmıştır.

Bu kitapta yazarın tüm himmeti, ahlâkî eğitim hususunda Peygamber (s.a.a)ve Ehl-i Beyt’in (a.s) en önemli meseleler ve konular hakkındaki eğitim yöntemlerini sunmak ve o yüce insanların görüşlerini keşfederek bir araya toplamaya çalışmak olmuştur. Bu hedefe ulaşmak için imkân dâhilinde ahlâkî eğitim hususunda yazılmış Arapça, Farsça ve İngilizce kaynak ve eserler, özellikle internet sitelerinde yapılan araştırmalarla incelenmiştir. Daha sonra Masumlar’ın (a.s) yöntemleri rivayet, hadis ve tarih kitaplarından seçilmiştir. Son olarak ahlâkî eğitim mesele ve konuları bu yöntemlerle karşılaştırılmış, Şia medreselerindeki geleneksel içtihat ve istinbat yolundan istifade edilerek delillendirilmiş, istihraç edilerek bölümlendirilmiş ve bir araya toplanmıştır. Ortaya çıkan ahlâkî eğitim görüşlerine bakıldığında Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in (a.s) konuya bakış açısı gözler önüne serilmiştir.

Elbette bu eser kendi alanında bir ilktir. Bu yüzden eksiklikleri olacağı açıktır. Ancak değerli okurların eksiklikleri bize ileterek eseri geliştirmemize yardımcı olacaklarını umuyoruz.

Burada bana bu eserin hazırlanmasında hiçbir yardımı esirgemyen Hücetü'l-İslâm ve'l-Müslimin Ali Rıza Â'râfî'ye (kendisi Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'in (a.s) Eğitimsel Metodu projesini sunan ve hayata geçiren kişidir) halisane teşekkür ederim. Yüce Allah'ın başarısını günbegün artırmasını temenni ederim. Aynı şekilde Doktor Ali Şeriatmedarî, Doktor Behram Muhsinpur¹, Doktor Hüsrev Bâkırî ve Doktor Samed Muvahhidî'ye de görüşleri ve yol göstericilikleriyle eserin değerine değer kattıkları için müteşekkirim. Yine İlmî Şura, Eğitim İlimleri Grubu Müdürü ve üyelerine, Medrese ve Üniversite Araştırma Kurumuna, özellikle Hücetü'l-İslâm Seyyid Ali Hüseyinîzâde ve Mecid Tankî'ye sonsuz yardımları ve yolunu aydınlatan görüşleri için şükranlarımı sunuyorum.

Muhammed Davudî
1386 (2008)

¹ Bu kitap yazarın doktora tezidir ve bazı değişiklikler ve düzeltmelerden sonra kitap olarak size takdim edilmiştir.